

**ZADANIA II ETAPU OGÓLNOUKRAIŃSKIEJ OLIMPIADY JĘZYKA
POLSKIEGO I LITERATURY
DLA KLASY 10**

Łączna ilość punktów – 100 p. /

CZĘŚĆ I. NAUKA O JĘZYKU **(70 / p. /)**

1. Proszę użyć wyrazów w nawiasach we właściwym przypadku, w razie potrzeby z przyimkiem. **_____ / 13 p. (13 x 01 p.)**

PRZYKŁAD: *Idealne warunki do snu (sen⁰).*

Siecioholizm

Siecioholizm, czyli (uzależniać, internet)¹, polega na niekontrolowanym (korzystać, różne portale)² i aplikacji, co ma negatywny wpływ (różne sfery)³ naszego życia. Pojawiają się problemy ze zdrowiem fizycznym (ból głowy i (plecy)⁴, kłopoty ze snem) oraz psychicznym (brak koncentracji, poczucie (osamotnienie)⁵). Osoby, które są mocno uzależnione nawyków, unikają bezpośredniego kontaktu z ludźmi i zaniedbują naukę, pracę oraz obowiązki domowe. Korzystanie z sieci pomaga im zapomnieć (szara codzienność)⁶ i obniża poziom stresu. Tym samym powstaje mechanizm błędnego poczucia, bo im więcej czasu ktoś spędza w internecie, tym gorzej radzi sobie w realnym życiu, a im więcej ma kłopotów, tym częściej ucieka (one)⁷ w wirtualną przestrzeń. Jak walczyć z uzależnieniem od internetu? Proces leczenia opiera się głównie (zmiana)⁸ codziennych obowiązków. Chodzi o to, żeby stopniowo ograniczać (liczba)⁹ godzin spędzanych w sieci i zmieniać poziom korzystania z internetu. Dobrze jest wprowadzić zasadę „bez telefonu” podczas (posiłki)¹⁰, spotkań z rodziną i przed snem. Warto też prowadzić aktywniejszy tryb życia i znaleźć czas (spacer)¹¹ czy jazdę (rower)¹². Ważne jest również to, żeby spędzać więcej (czas)¹³ z innymi i mieć wsparcie rodziny oraz znajomych, a w trudniejszych sytuacjach – także pomoc psychologa czy psychoterapeuty.

2. Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić poprawne formy wyrazów podanych w nawiasach (stopniowanie przymiotników i przysłówków).

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

PRZYKŁAD: Rywalizacji uczymy się od (najmłodszych / młodszych / młodszymi) lat.

Już w szkole chcemy pokazać, że jesteśmy (lepsi / najlepszymi / lepiej)¹ od innych – (bardziej inteligentni / najbardziej inteligentnymi / bardzo inteligentne)² i pomysłowi. Rywalizacja często ma też wymiar materialny. Chcemy wyglądać (lepiej / lepszy / lepszych)³ niż inni i mieć (więcej / większy / największe)⁴ pieniędzy, ubrań i gadżetów. W dorosłym życiu rywalizacja nie znika – wręcz przeciwnie – w pracy konkurujemy ze sobą o lepsze stanowiska i (większych / większe / więcej)⁵ pieniądze, a także o sympatię szefa lub szefowej i współpracowników.

3. Czasowniki z nawiasów proszę wpisać w formie czasu przeszłego.

_____ / 10 p. (10 x 1 p.)

PRZYKŁAD: W filmie *usłyszeli* (usłyszeć)⁰ państwo tylko fragment tekstu.

Jest jeszcze szansa, żeby (zabrać)¹ państwo głos w dyskusji. Państwo Nowakowie (wydzierżawić)² zrujnowaną fabrykę, a po kilku latach udało im się odkupić zakład od skarbu państwa. Rodzeństwo Antka (uczyć się)³ gry na fortepianie. Po śmierci matki rodzeństwo (pokłócić się)⁴ o dom. Patronat honorowy nad konkursem (objąć)⁵ Ich Magnificencje Rektorzy warszawskich państwowych uczelni wyższych. Patronat honorowy (objąć)⁶: Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wicepremier, Minister Pracy i Polityki Socjalnej. Jako pierwszy głos (zabrać)⁷ Jego Magnificencja, Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Opiekunem Koła Artystycznego UW Teatr Hybrydy przez wiele lat (być)⁸ Jej Magnificencja Rektor Uniwersytetu Warszawskiego. Jego Ekscelencja Ambasador Republiki

Francji w Rzeczypospolitej Polskiej (złożyć)⁹ pierwszą oficjalną wizytę Prezydentowi Miasta Krakowa. Wśród zaproszonych gości swój udział..... (potwierdzić)¹⁰ m.in. Jej Ekscelencja, Ambasador Republiki Południowej Afryki, Jego Ekscelencja Ambasador Ghany, Jej Ekscelencja Ambasador Tunezji.

4. Proszę przeczytać tekst i wykonać zadania _____ / 16 p. (16 x 1 p.)

Jasiek Mela żyć bez ograniczeń (urodził się w Gdańsku w 1988 roku) Wspina się po górach, jeździ autostopem po świecie, przełamuje bariery. Jasiek Mela to najmłodszy zdobywca dwóch biegunów. Jest pierwszym w historii niepełnosprawnym, który tego dokonał. Kiedy miał 13 lat, uległ bardzo poważnemu wypadkowi – stracił rękę i nogę. Długo nie mógł poradzić sobie z niepełnosprawnością. Nie ukrywał, że miał nawet myśli samobójcze. Dostał jednak od życia drugą szansę, poznał ludzi, którzy zmienili jego życie. Dwa lata po nieszczęśliwym wypadku, razem z Markiem Kamińskim, polskim polarnikiem, wyruszył na biegun północny. W ciągu roku zdobył oba bieguny. Mężczyzna często mówi, że bariery są tylko w głowie i stara się żyć tak, jak każdy inny pełnosprawny człowiek, bez taryfy ulgowej. Swoimi sukcesami potwierdza to, o czym mówi – wyprawa na Kilimandżaro i Elbrus, wspinaczka na szczyt El Capitan w Kalifornii.

Jasiek Mela bez przerwy zaskakuje, podejmuje kolejne wyzwania i udowadnia, że jeśli się tylko chce, można osiągnąć wszystko. Wystąpił w tanecznym show, założył fundację Poza Horyzonty, organizuje wydarzenia charytatywne, często jeździ na spotkania z młodymi ludźmi, aby historią swojego życia motywować do działania, do zmian. Mimo wielu osiągnięć jest skromnym człowiekiem i na każdym kroku twierdzi, że „ważniejsze od tego, gdzie i co jest po co i dla kogo to zrobię. Na pewno nie po to, żeby pochwalić się tym przed innymi. Nauczyłem się, że w życiu trzeba wszystko robić z pasją, bo inaczej to po prostu nie działa”

4.1. Proszę zaznaczyć prawda (P) czy fałsz (F).

- a) Jasiek Mela jako pierwszy na świecie był na biegunie północnym i południowym.
- b) Kiedy był dzieckiem, przeżył tragiczny wypadek.
- c) Mężczyzna czeka na pomoc innych i liczy na taryfę ulgową.
- d) Jasiek Mela poradził sobie z własnymi problemami i założył fundację charytatywną.
- e) Swoim zachowaniem Jasiek Mela potwierdza, że „chcieć to móc”.
- f) Jasiek Mela lubi występować publicznie i chwalić się swoimi sukcesami
- g) Inspiruje innych do działania.
- h) Jasiek Mela nie lubi nowych wyzwań.

4.2. Proszę połączyć struktury z kolumn A i B (synonimy).

A	B
taryfa ulgowa	pokonać trudności, lęki
na każdym kroku	łagodna ocena
dostać drugą szansę	próbować coś robić
przełamywać bariery	mówić o swoich osiągnięciach
starać się	ciągle / cały czas
poradzić sobie	mieć okazję zrobić coś dwa razy
pochwalić się	dać radę
osiągnięcie	sukces

5. Proszę – zgodnie z przykładem – podkreślić poprawne formy wyrazów podanych w nawiasach (odmiana rzeczowników, przymiotników i zaimków).

_____ / 10 p. (10 x 1p.)

Praca kucharza Gotowanie jest ostatnio w (modą / mody / modzie)⁰, głównie za sprawą programów i blogów kulinarnych. Zawód kucharza zyskał renomę – najlepsi (kucharzy / kucharzami / kucharze)¹ są bardzo cenieni na rynku. Często sami otwierają (własnych / własne / własny)² restauracje. Jednak początki drogi (zawodową / zawodowym / zawodowej)³ bywają trudne. „Pamiętam, jak

zaczynałem (pracę / pracą / pracy)⁴ – wspomina Rafał Nowicki, szef kuchni w jednej z warszawskich restauracji. – Byłem kucharzem w małym lokalu poza (miastem / mieście / miasta)⁵. Zarabiałem mało, ale miałem szczęście, bo pracowałem pod okiem (świetnego / świetnej / świetnym)⁶ szefa kuchni, który chciał (mnie / mną / mi)⁷ uczyć. To dzięki (mu / nim / niemu)⁸ zdobyłem nowe umiejętności. Potem pracowałem w wielu (różnymi / różnym / różnych)⁹ miejscach, także za (granicą / granicy / granicę)¹⁰. Teraz jestem szefem kuchni i bardzo się cieszę z tego, co osiągnąłem”.

6. Uzupełnij tekst odpowiednimi formami liczebników. ____ / 16 p. (16 x 1p.)

Mam dużą rodzinę. Mam (2) dwóch synów i (3) córki. Mam także (2) ciocie, (3) wujków, (2) dziadków. Mam (2) rodziców. Bardzo lubimy zwierzęta. Mamy w domu (1) kotkę i (4) jej kociąt. Oprócz tego mamy sukę labradora i (3) jej szczeniaków. Wujek Zygmunt jest konserwatorem dzieł sztuki. W swoim mieszkaniu trzyma (50) obrazów i (5) rzeźb. Ciocia Basia jest nauczycielką w szkole podstawowej. Ciocia Halina jest wykładowcą na uniwersytecie. W jej grupach uczy się (40) studentów z różnych krajów, w tym (4) Hindusów, (5) Chinek i (2) Amerykanie. Babcia Zofia także kocha zwierzęta, szczególnie ptaki. Ma (2) kanarki i (1) papugę, która umie mówić.

CZĘŚĆ II. LITERATURA

_____ / 10p. (5 x 2 p.)

Dokonaj analizy wiersza

Adam Mickiewicz

Stepy Akemańskie

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
Omijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu;
Patrzę w niebo, gwiazd szukam, przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczący obłok? tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczący Dniestr, to weszła lampa Akermanu.

Stójmy! – jak cicho! – słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły źrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,

Kędy wąż śliską pierśią dotyka się zioła.
W takiej ciszy – tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy. – Jedźmy, nikt nie woła.

1. Jaki gatunek wiersza o takiej budowie?

2. Wskaż liczbę wersów w kolejnych strofach: 1...; 2...; 3...; 4...

3. Proszę wypisać porównanie

4. Wyraz „koralowe ostrowy burzanu» zawiera:

epitet
epiforę
anaforę
personifikację

5. Proszę wypisać oksymoron.

CZĘŚĆ III. WYPRACOWANIE PISEMNE

(...../20p.)

Proszę wybrać jeden temat z podanych niżej i napisać tekst argumentacyjny, używając cytatów i przykładów z utworów literackich (200 słów)

Kryteria oceniania :

1. Treść (wykonanie zadania, realizacja tematu) (0-5 p.)
2. Użycie cytatów, przykładów z literatury potwierdzających treść tekstu (3 p.)
3. Poprawność gramatyczna (0-4p.)
4. Styl i kompozycja (0-2p.)
5. Słownictwo (bogactwo leksykalne) (0-3p.)
6. Ortografia i interpunkcja (0-3p.)

Tematy:

1. Czy miałas / miałeś kiedyś jakieś hobby, na które poświęcałas / poświęcałeś dużo wolnego czasu, ale teraz już tego nie robisz? Czy jest jakieś hobby, którego zawsze chciałas / chciałeś spróbować, ale nigdy nie miałas / nie miałeś okazji? Czy, twoim zdaniem, każdy potrzebuje hobby? Dlaczego (nie)? Czy nietypowe hobby może pomóc w karierze czy to tylko dobry sposób, aby ubarwić trochę swoje życie? Jakie hobby jest, według ciebie, najnudniejsze?
2. Wolisz ćwiczyć ciało czy umysł? Dlaczego? Jak ważny jest sport w twoim życiu? Czy kiedykolwiek brałas / brałeś udział w jakichś zawodach sportowych? Gdybyś była / był sportowo utalentowana / utalentowany, to jaki sport chciałabyś / chciałbyś profesjonalnie uprawiać? Chciałabyś / chciałbyś pracować jako trener lub sędzia sportowy? Dlaczego (nie)?
3. Kiedy ostatni raz byłas / byłeś w muzeum lub w galerii sztuki? Jaką wystawę oglądałas / oglądałeś? Jakie były twoje wrażenia? Gdybyś mogła być artystką / mógł być artystą, to jaki rodzaj sztuki chciałabyś / chciałbyś tworzyć i dlaczego? Kto jest najbardziej znaną artystką / znanym artystą w twoim kraju? Jaką sztukę tworzy? Lubisz jej / jego dzieła? Mówi się, że artyści są zwykle przewrażliwieni na swoim punkcie i do tego ciągle bujają w obłokach. Zgadzasz się z tym? Czy przy obecnym postępie technologicznym jest jeszcze miejsce na sztukę i prawdziwych artystów?

KLUCZ DLA KLASY 10

ZADANIA II ETAPU OGÓLNOUKRAIŃSKIEJ OLIMPIADY JĘZYKA POLSKIEGO I LITERATURY

CZĘŚĆ I. NAUKA O JĘZYKU

Zadanie 1

1. uzależnienie od internetu
2. korzystaniu z różnych portali
3. na różne sfery
4. pleców
5. osamotnienia
6. o szarej codzienności
7. przed nimi
8. na zmianie
9. liczbę
10. posiłków
11. na spacer
12. na rowerze
13. czasu

Zadanie 2

1. lepsi,
2. bardziej inteligentni,
3. lepiej,
4. więcej,
5. większe

Zadanie 3

- 1 – zabrali;
- 2 – wydzierżawili;
- 3 – uczyło się;
- 4 – pokłóciło się;
- 5 – objęli;
- 6 – objęli;
- 7 – zabrał;
- 8 – była;
- 9 – złożył;
- 10 – potwierdzili

Zadanie 4 Rozumienie tekstu

4.1. a-F, b-P, c-F, d-P, e-P, f-F, g-P, h-F

4.2.

taryfa ulgowa - łagodna ocena
na każdym kroku - ciągle / cały czas
dostać drugą szansę - mieć okazję zrobić coś dwa razy
przełamywać bariery - pokonać trudności, lęki
starać się - próbować coś robić
poradzić sobie - dać radę
pochwalić się - mówić o swoich osiągnięciach
osiągnięcie - sukces

Zadanie 5

1. kucharze, 2. własne, 3. zawodowej, 4. pracę, 5. miastem, 6. świetnego, 7. mnie,
8. niemu, 9. różnych, 10. granicą

Zadanie 6.

trzy córki, dwie ciocie, trzech wujków, dwóch dziadków, dwoje rodziców, jedną kotkę, czworo jej kociąt, troje jej szczeniaków, pięćdziesiąt obrazów, pięć rzeźb, czterdziestu studentów, czterech Hindusów, pięć Chinek, dwaj Amerykanie, dwa kanarki, jedną papugę.

CZĘŚĆ II. LITERATURA

- 1) sonet;
- 2) 1(4), 2 (4), 3 (3), 4 (3);
- 3) jak łódka brodzi;
- 4) epitet
- 5) fali łąk szumiących, wśród kwiatów powodzi,